

Î N C H E I E R E

22 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul Iurie Bejenaru

Judecătorii

Galina Stratulat, Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursurilor declarate de către reprezentantul lui Serghei Calmîc, avocatul Sergiu Bucicov și Ministerul Justiției,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Serghei Calmîc împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Anticorupție cu privire la repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 24 februarie 2016, prin care au fost respinse apelurile declarat de către Serghei Calmîc și Ministerul Justiției și a fost menținută hotărârea Judecătoriei Buiucani municipiul Chișinău din 05 mai 2015,

c o n s t a t ă :

La data de 16 ianuarie 2015, Serghei Calmîc a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la data de 30 noiembrie 2010, Direcția generală urmărire penală a Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției a pornit în privința sa cauza penală în temeiul art. 355 alin.(3) lit. b) din Codul penal, pe faptul comiterii de către el a abuzului de serviciu și la data de 22 noiembrie 2011, prin ordonanță, a fost recunoscut în calitate de bănuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 335 alin. (3) lit. b) din Codul penal.

Menționează că, prin ordonanța procurorului în Procuratura Anticorupție, Svetlana Godorja-Rusu a fost pus sub învinuire, fiindu-i încriminată săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. art. 190 alin. (5) și 361 alin. (2) lit. d) din Codul penal.

Susține că, ulterior, materialul a fost transmis în judecată, iar prin sentința Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 15 ianuarie 2014 a fost recunoscut culpabil în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) din Codul penal și i-a fost stabilit în baza acestei norme 08 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de conducere și de administrare/operare cu bunuri materiale și mijloace bănești în întreprinderi, instituții, organizații, indiferent de forma

organizatorico-juridică și tipul de proprietate pe un termen de 5 ani, precum și a fost recunoscut culpabil în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit.d) din Codul penal și i-a fost stabilit în baza acestei norme 02 ani închisoare, iar în baza art.84 din Codul penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă 09 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de conducere și de administrare/operare cu bunuri materiale și mijloace bănești în întreprinderi, instituții, organizații, indiferent de forma organizatorico-juridică și tipul de proprietate pe un termen de 05 ani, fiind arestat din sala de judecată.

Afirmă că, prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 martie 2014 a fost admis apelul declarat de către el, casată sentința primei instanțe și pronunțată în acest sens o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care el, învinuit de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art. 190 alin. (5) și 361 alin. (2) lit. d) din Codul penal, a fost achitat, deoarece faptele nu întrunesc elementele infracțiunii, fiind eliberat de sub arest din sala de judecată imediat.

Relevă că, prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 02 iulie 2014 a fost decisă inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Artur Lupașco, ca fiind vădit neîntemeiat.

Mai relevă că, în urma acțiunilor ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești i-a fost cauzat prejudiciu material în sumă de 47000 lei, care constă din cheltuielile de asistență juridică suportate pe parcursul urmăririi penale și examinării cauzei în instanțele judecătorești și prejudiciu moral în sumă de 73000 lei.

Solicită încasarea din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor a sumei de 47000 lei, cu titlu de prejudiciu material și a sumei de 73000 lei, cu titlu de prejudiciu moral.

Pe parcursul examinării pricinii reprezentantul Ministerului Justiției, Ghenadie Șoimu a înaintat un demers, prin care a solicitat atragerea în proces a Procuraturii Anticorupție în calitate de intervenient accesoriu.

Prin încheierea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 20 februarie 2015 a fost introdusă Procuratura Anticorupție în proces în calitate de intervenient accesoriu alături de pârât.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 05 mai 2015 a fost admisă parțial acțiunea și a fost încasată din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Serghei Calmîc suma de 50000 lei, cu titlu de prejudiciu moral și suma de 47000 lei, cu titlu de prejudiciu material, în total suma de 97000 lei. În rest a fost respinsă acțiunea.

Prima instanță și-a argumentat concluzia prin aplicarea art. art. 3 alin. (1), 7 lit. e) și 11 din Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 24 februarie 2016 au fost respinse apelurile declarate de către Serghei Calmîc și Ministerul Justiției și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

La data de 18 aprilie 2016, reprezentantul lui Serghei Calmîc, avocatul Sergiu Bucicov a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat că, nu este de acord cu hotărârile judecătorești, deoarece instanțele judecătorești, la examinarea pricinii, au încălcat normele de drept material și, anume, nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată și au interpretat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

La data de 11 mai 2016, Ministerul Justiției a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și emiterea unei noi hotărâri cu privire la respingerea acțiunii sau modificarea deciziei instanței de apel în sensul diminuării sumelor acordate.

În motivarea recursului a invocat că, decizia instanței de apel este neîntemeiată, deoarece instanța de apel, verificînd legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe, a interpretat eronat normele de drept material, care reglementează modul de apreciere a prejudiciului material și moral.

Menționează că, suma de 50000 lei, încasată cu titlu de prejudiciu moral, nu poate fi considerată o reparație echitabilă în sensul art. 41 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Susține că, din materialele dosarului rezultă că, în privința lui Serghei Calmîc a fost aplicată măsura preventivă sub formă de arest pe o perioadă de 50 zile, ceea ce face inadmisibilă justificarea prejudiciului moral acordat în sumă de 50000 lei.

Afirmă că, în speță, intimatul nu a probat faptul că, informația privind învinuirea sa a avut o rezonanță în societate, a fost discutată activ de către societate și a avut un impact negativ asupra sa sau asupra poziției sale sociale.

Relevă că, măsura preventivă sub formă de arest nu a fost declarată ilegală, printr-un act procedural definitiv și irevocabil, iar existența sentinței de achitare nu poate servi drept temei de a invoca că, măsura preventivă poate fi considerată ilegală.

Consideră că, cheltuielile de asistență juridică suportate în cauza penală în sumă de 47000 lei sunt neîntemeiate și exagerate.

Invocă faptul că, cheltuielile de asistență juridică trebuie să fie reale, necesare și rezonabile, principii pe care instanța de apel nu le-a luat în considerare.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursurile au fost depuse în termen, or, din materialele pricinii rezultă că, decizia instanței de apel a fost expediată în adresa părților la data de 10 martie 2016 (f. d. 132, vol. II) și cererea de recurs a fost depusă de către reprezentantul lui Serghei Calmîc, avocatul Sergiu Bucicov la data de 18 aprilie 2016 (f. d. 134, vol. II), iar Ministerul Justiției a luat cunoștință de decizia instanței de apel la data de 15 martie 2016 (f. d. 153, vol. II) și a depus cererea de recurs la data de 11 mai 2016 (f. d. 144, vol. II).

Examinând temeiurile recursurilor în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursurile sunt inadmisibile din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursurile declarate de către Serghei Calmîc reprezentat de către avocatul Sergiu Bucicov și Ministerul Justiției nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recursuri nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursurile declarate de către reprezentantul lui Serghei Calmîc, avocatul Sergiu Bucicov și Ministerul Justiției, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile reprezentantului lui Serghei Calmîc, avocatul Sergiu Bucicov și al Ministerului Justiției ca inadmisibile.

În conformitate cu art. art. 269-270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursurile reprezentantului lui Serghei Calmîc, avocatul Sergiu Bucicov și al Ministerului Justiției se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul
Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat

Mariana Pitic